

בס"ד, ז' אב תש"פ, פ"פ, 1538-25/פ'

"ונשמרתם מאד לנפשותיכם" הנחיות הלכתיות לתשעה באב בצל נגיף הקורונה

במענה לשאלות אחינו בית ישראל בארץ ובתפוצות, כיצד יש לנהוג בשנה זו בתענית תשעה באב, שיהפך עלינו לטובה ולברכה, בהיות והנגיף מתפשט והננו זקוקים לרחמי שמים מרובים.

א. **דברים האסורים משום סכנה** - למדונו חז"ל שיש להיזהר בימי בין המצרים מכל דבר סכנה, מפני שהימים הללו מועדים לפורענות. [שלחן ערוך סי' תקנא סעיף יח]. ובשנה זו יש להיזהר ביתר שאת בכל הדברים האסורים משום חשש סכנה.

ב. **רחיצה** - יש להקל בשנה זו להתרחץ במים קרים, **בשבוע שחל בו**, אף לאותם שנהגו להחמיר בכך ביתר השנים. [בית יוסף סי' תקנא סע' ט. ילקוט יוסף ארבע תעניות עמו' שכא].

ג. **תענית** - לאחר התייעצות עם בכירי הרופאים במשרד הבריאות לעניין החייבים והפטורים מהתענית יש לנהוג כדלקמן:

- חולה קורונה מאומת **הסובל** מתסמינים, או חולשה יתירה, פטור מהתענית. ויאכל רק דברים הנצרכים. וכיון שהוא חולה אין צריך לאכול לשיעורין ויאכל כרגיל.
- חולה מאומת שאינו סובל משום תסמינים, חייב בתענית, אלא אם כן הרופא אמר לו שיאכל כדי שלא יבוא לידי חולי, שבמקרה זה יאכל וישתה לשיעורים כביום הכיפורים. ואם הרופא אמר לו שהוא בגדר חולה, אזי יאכל וישתה כרגיל. [ואף שבתשעה באב א"צ לאכול ולשתות לשיעורין, שבמקום חולי לא גזור רבנן מעיקרא, כאן שאינו חולה ממש, רק שלא יכבד חוליו, נכון יותר שיאכל וישתה לשיעורין. ילקוט יוסף ארבע תעניות עמ' תיט, תכט].
- הנמצא בבידוד חייב בתענית. כל שאין לו תסמינים כלל.
- חולה שסבל מדלקת ריאות חמורה וכדו', או שהיה מורדם ומונשם וכעת הבריא, צריך להיוועץ עם הרופא האם יכול לצום. ואם הרופא אומר שצריך לאכול ולשתות לא יחמיר על עצמו.
- אדם שבאמצע התענית מופיעים אצלו תסמיני הנגיף, כחום גבוה, שיעול, איבוד חוש הטעם והריח, דינו כחולה שפטור מתענית תשעה באב.
- העוסקים ברפואה דחופה ובבדיקות קורונה לחולים, אם על ידי שיתענו יימנעו מלבצע את מלאכתם, בפרט אם עליהם ללבוש בגדים מיוחדים לצורך כך בחום היום, יש להקל להם לאכול ולשתות, ונכון שיאכלו וישתו לשיעורין.

ד. **רחיצה וסיכה** - מותר לחטא את הידיים במים וסבון או באלכוהול וכדו', כל שמתכוון לנקיות.

ה. **אמירת איכה וקנינות** - יש לקיים מניינים קטנים ולהקפיד על הנחיות משרד הבריאות. ואפשר לנהוג לומר אחר התפלה מגילת איכה, וקדיש יהא שלמא, ואת יתר הקנינות יאמרו בבית, בלילה וביום, כדי שלא להיות בצבור זמן רב.

ו. **מנהגי אבלות** - אף מי שפטור מהתענית חייב לשמור את שאר הלכות ומנהגי האבלות כבכל שנה. שלא ללכת עם נעלי עור, שלא להחליף הבגדים, לא לרחוץ אף במים קרים, שלא ללמוד תורה בדברים המשמחים, ולא להסיח דעתו מאבלות על גלות השכינה.

ז. **קריאת תהילים** - מי שאינו יכול ללמוד בת"ב בדברים המותרים, כמו הלכות אבלות, מגילת איכה, איוב, וכדומה, יכול להקל ולקרוא תהילים דרך תפלה ובקשה.

ויהי רצון שהקב"ה יחיש לגואלינו ויבנה לנו את בית מקדשנו ותפארתנו. וישלח ארוכה ומרפא לכל עמו בית ישראל. וכימינו תיושע יהודה וישראל ישכון לבטח. אמן.

בברכת התורה,

יצחק יוסף
הראשון לציון
הרב הראשי לישראל